

POSTANOWIENIE

Dnia 26 sierpnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Żywicka

w sprawie z powództwa I.G.

przeciwko W. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością
w W.

o odszkodowanie za rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 26 sierpnia 2025 r.,
skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie
z dnia 23 listopada 2023 r., sygn. akt XXI Pa 206/22,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**2) zasądza od powódki I.G. na rzecz pozwanej W. Spółki z
ograniczoną odpowiedzialnością w W. 2025 zł (dwa tysiące
dwadzieścia pięć złotych) powiększonej o należne odsetki z art.
98 § 1¹ k.p.c., tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego
w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 23 listopada 2023 r. w pkt 1 oddalił apelację wniesioną przez powódkę I.G. od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy - Śródmieścia z dnia 26 września 2022 r., oddalającego powództwo o odszkodowanie za rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia; w pkt 2 zasądził od I.G. na rzecz W. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę

120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym wraz z odsetkami, w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas po upływie tygodnia od dnia jego doręczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.

Powódka I.G. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 23 listopada 2023 r., zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając naruszenie prawa materialnego tj. art. 52 § 1 k.p. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie w stanie faktycznym niniejszej sprawy, przejawiające się w uznaniu przez Sąd Okręgowy, że działanie powódki polegające na nieudanej próbie przetransferowania podlegających ochronie danych pracodawcy ze służbowej poczty elektronicznej na skrzynkę prywatną tj. poza chronione środowisko informatyczne pracodawcy, stanowiło ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych uzasadniające rozwiązanie z powódką umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy powódki, mimo nieustalenia faktów, które pozwoliłyby zakwalifikować działanie powódki jako stworzenie stanu potencjalnej możliwości uzyskania dostępu osób nieuprawnionych do podlegających ochronie danych pracodawcy i wykorzystania tych danych przez osoby trzecie, co skutkowało błędnym przyjęciem, że przepis ten znajdzie zastosowanie w stanie faktycznym sprawy;

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca podniosła, że w sprawie występuje potrzeba rozstrzygnięcia istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a mianowicie rozstrzygnięcia wymaga: czy bezprawne i zawinione zachowanie pracownika polegające na nieudanej próbie przetransferowania podlegających ochronie danych pracodawcy ze służbowej poczty elektronicznej na skrzynkę prywatną tj. poza chronione środowisko informatyczne pracodawcy, może być kwalifikowane jako zagrażające interesom pracodawcy i ocenione jako ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych uzasadniające rozwiązanie z pracownikiem umowy o pracę w trybie art. 52 § 1 k.p.?

W przypadku odpowiedzi twierdzącej na powyższe pytanie - Czy stopień zagrożenia interesów pracodawcy w sytuacji, w której podlegające ochronie dane pracodawcy zostaną przetransferowane poza jego środowisko informatyczne jest

tożsamy ze stopniem zagrożenia tych interesów w sytuacji, w której ww. dane nie wyjdą poza chronioną domenę przedsiębiorcy? Czy stopień ciężkości naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych może zostać oceniony w ww. sytuacjach jako identyczny?

Ponadto skarżąca podniosła, że w sprawie pojawia się kolejne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a mianowicie rozstrzygnięcia, w ocenie skarżącej wymaga:

1) Czy w związku ze zmianą stanu prawnego do której doszło w toku postępowania w niniejszej sprawie, a konkretnie wejściem w życie z dniem 28 września 2023 r. przepisu art. 367¹ § 1 k.p.c. - dodanego ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego, ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 1860), z uwzględnieniem treści przepisów międzyczasowych, w tym art. 31 ust. 1 ww. ustawy - zarządzenie prezesa sądu o rozpoznaniu sprawy w składzie trzech sędziów zawodowych ze względu na szczególną zawilość (wydane na podstawie art. 22 § 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 lipca 2021 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych, Dz.U. z 2023 r., poz. 217ze zm.) utraciło moc?

2) W przypadku odpowiedzi twierdzącej na pytanie z pkt 1) - Czy w sytuacji nie wydania przez prezesa sądu, po ww. nowelizacji (tj. w czasie obowiązywania art. 367¹ § 3 k.p.c.) nowego tożsamego w treści zarządzenia (o rozpoznaniu sprawy w składzie trzech sędziów zawodowych ze względu na szczególną zawilość), wskutek ww. zmiany stanu prawnego sprawa utraciła charakter sprawy szczególnie zawilej?

3) W przypadku odpowiedzi przeczącej na pytanie z pkt 2) - Czy w tej sytuacji odstąpienie od rozpoznania sprawy szczególnie zawilej w składzie kolegialnym i rozpoznanie jej przez jednego sędziego nie powoduje naruszenia art. 45 ust. 1 Konstytucji RP? Czy nie ogranicza prawa do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy? Czy taka zmiana składu sądu z kolegialnego na jednoosobowy nie uprawnia do zarzutu obniżenia standardu prawa do sądu?

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona skarżąca wniosła o: 1. wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania; 2. oddalenie skargi kasacyjnej - w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do

rozpoznania; 3. zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Wypada również przypomnieć, że w przypadku powoływania się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, w uzasadnieniu wniosku (sporządzonym odrębnie od uzasadnienia podstaw kasacyjnych) winno zostać sformułowane zagadnienie prawne oraz przedstawione argumenty prawne, które wykażą możliwość różnorodnej oceny zawartego w nim problemu. Zgodnie ze stanowiskiem jednolicie wyrażanym w judykaturze, oznacza to w praktyce, że zagadnienie prawne musi odpowiadać określonym wymaganiom, a mianowicie: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (por. wyrok Sądu

Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1996 r., II UR 5/96, OSNAPiUS 1997 nr 3, poz. 39 i postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571), 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, nie sprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179), 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (a zatem poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467, czy też z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468).

Przedstawione przez skarżącą kwestie nie spełniają powyższych przesłanek.

Odpowiedź na pytanie, czy stopień zagrożenia interesów pracodawcy w sytuacji, w której podlegające ochronie dane pracodawcy zostaną przetransferowane poza jego środowisko informatyczne jest tożsamy ze stopniem zagrożenia tych interesów w sytuacji, w której ww. dane nie wyjdą poza chronioną domenę przedsiębiorcy, jest oczywista. W sytuacji, kiedy nie doszło do transferu danych, należy domniemywać, że interesy pracodawcy zostały zabezpieczone. Jednak ostateczny skutek braku zagrożenia wynika w przedmiotowej sprawie nie z działań powódki, lecz działań zapobiegawczych ze strony pracodawcy, który dzięki posiadanym zabezpieczeniom zneutralizował ryzyko stworzone przez pracownika.

Warto też podkreślić, że zagrożenia lub naruszenia interesów pracodawcy nie można ograniczać do szkody w majątku pracodawcy. Może się bowiem ono przejawiać w samym usiłowaniu wyrządzenia takiej szkody (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z 12 lipca 2001 r., I PKN 532/00, OSNP 2003 nr 11, poz. 265).

Sąd Najwyższy podkreśla w związku z tym, że w jego orzecznictwie jednolicie przyjmuje się, że "wyprowadzanie" z zasobów pracodawcy poufnych dokumentów i gromadzenie ich dla własnych celów pracownika pozostaje w sprzeczności z podstawowym obowiązkiem pracownika dbałości o dobro zakładu pracy i ochrony jego mienia (art. 100 § 2 pkt 4 k.p.). Działanie takie stanowi także zagrożenie interesów przedsiębiorcy przez wykorzystanie cudzych informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa jako czyn nieuczciwej konkurencji. Niezwiązane z wykonywaniem obowiązków pracowniczych przesyłanie przez pracownika na swoje prywatne konto mailowe poufnych informacji obrazujących aktualne i planowane kontakty handlowe swojego pracodawcy jest bowiem właśnie wykorzystaniem cudzych informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa celem stworzenia na prywatnym nośniku elektronicznym zbioru poufnych dokumentów pracodawcy. Jeśli zaś poufny charakter informacji wynika z jej wymiernej wartości ekonomicznej (gospodarczej), to pozostawanie takiej informacji poza domeną przedsiębiorcy stwarza istotne zagrożenie jego interesów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 września 2022 r., II PSK 379/21, LEX nr 3488694). Z kolei w wyroku z dnia 27 marca 2019 r., II PK 321/17 (LEX nr 2642805), Sąd Najwyższy uznał, że skopiowanie ze służbowego komputera poufnych danych stanowi zagrożenie majątkowych i niemajątkowych interesów pracodawcy, a tym samym daje podstawę do rozwiązania stosunku pracy z art. 52 § 1 pkt 1 k.p. Także w innych orzeczeniach Sąd Najwyższy przyjmował, że nieuzasadnione wykonywaniem obowiązków pracowniczych poprzez utworzenie na prywatnym nośniku elektronicznym zbioru poufnych informacji obrazujących aktualne i planowane kontakty handlowe jest umyślnym naruszeniem podstawowego obowiązku pracownika dbałości o dobro zakładu pracy i ochrony jego mienia w rozumieniu art. 100 § 2 pkt 4 k.p. (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 11 września 2014 r., II PK 49/14, OSNP 2016 nr 1, poz. 8 oraz z dnia 10 maja 2018 r., II PK 76/17, OSNP 2019 nr 1, poz. 2). W orzeczeniach tych Sąd Najwyższy wyczerpująco wyjaśnił, że informacją handlową o wymiernej wartości ekonomicznej jest baza klientów i potencjalnych klientów podmiotu gospodarczego. Jej wartość wynika z tego, że zawiera ona wyselekcjonowane grono podmiotów (kontrahentów), które rzeczywiście uczestniczą w obrocie ściśle określonymi towarami i usługami i

które pozostają w stałych kontaktach handlowych z danym przedsiębiorcą, oraz podmiotów, z którymi ten przedsiębiorca zamierza wejść w relacje gospodarcze, a których ustalenie jest poprzedzone choćby wstępnym rozeznaniem dotyczącym rynku zbytu określonych towarów i usług. Powstaje ona latami, jest uzupełniana o nowych klientów i usuwa się z niej nieaktualnych. Jest to szczegółowa informacja o rynku zbytu towarów i usług danego przedsiębiorcy i planach jego rozszerzenia, a więc informacja o doniosłym znaczeniu z punktu widzenia prowadzonej działalności gospodarczej. Podobne stanowisko wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z 3 kwietnia 2019 r., II PK 334/17 (OSNP 2020 nr 2, poz. 11), stwierdzając, że transferowanie dokumentów pracodawcy z jego serwera na prywatną pocztę elektroniczną pracownika należy kwalifikować w kontekście naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych nie tylko przez pryzmat tajemnicy przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (art. 100 § 2 pkt 5 k.p.), ale także na podstawie oceny, czy zawarte w nich informacje są tego rodzaju, że ich ujawnienie mogłoby narazić pracodawcę na szkodę, stwarzając potencjalną możliwość wykorzystania ich przez podmiot konkurencyjny - art. 100 § 2 pkt 4 k.p. (por. także wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 9 lipca 2009 r., II PK 46/09, Monitor Prawa Pracy 2010 nr 3, s. 136 oraz z dnia 16 lipca 2013 r., II PK 337/12, OSNP 2014 nr 8, poz. 114).

Sąd Najwyższy zauważa przy tym, że Sąd drugiej instancji w pełni respektował taki kierunek wykładni art. 100 § 2 pkt 4 k.p., przyjmując go za podstawę oceny prawnej ustalonego w sprawie stanu faktycznego. Sąd ten prawidłowo i zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury wyłożył też art. 52 § 1 pkt 1 k.p.

Odnosząc się natomiast do pytania, czy zarządzenie prezesa sądu o rozpoznaniu sprawy w składzie trzech sędziów zawodowych ze względu na szczególną zawilgość (wydane na podstawie art. 22 § 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 lipca 2021 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych, Dz.U. z 2023 r., poz. 217ze zm.) utraciło moc, należy przypomnieć, że oczywiste jest, że przepisy wyższego rzędu mają pierwszeństwo przed przepisami niższego rzędu, takimi jak zarządzenie. Jeśli nowa ustawa reguluje daną sprawę, to istniejące zarządzenie w tej samej sprawie automatycznie traci moc. Jeśli ustawa całkowicie i wyczerpująco reguluje daną

dziedzinę, a nowe przepisy są odmienne od tych zawartych w zarządzeniu, stare zarządzenie staje się nieobowiązujące. Tak się stało w niniejszej sprawie.

Ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego, ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 1860) dokonana została - zmiana przepisów o składzie sądu w postępowaniu apelacyjnym. W konsekwencji z dniem 28 września 2023 r. art. 367 § 3 k.p.c. został uchylony, a w świetle art. 367¹ k.p.c., niniejsza sprawa podlegała rozpoznaniu w składzie jednoosobowym. Sąd Najwyższy zajmował się już wykładnią art. 367¹ § 1 k.p.c. W postanowieniu z dnia 15 stycznia 2025 r., III PSK 28/24, LEX nr 3817780, odnosząc się do podobnego zarzutu stwierdził, że obecnie reguła dotycząca składu sądu odwoławczego została odwrócona i zgodnie z art. 367¹ § 1 *in principio* k.p.c., zasadą jest rozpoznawanie spraw przez sąd drugiej instancji w składzie jednego sędziego, co nie kłóci się z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach orzeczono stosownie do art. 98 § 1 i § 1¹ k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.

M.G.

[SOP]